SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1550

av Niels Paarup-Petersen (C)

Öppen licensiering av riksdagens information

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fotografier och annan upphovsrättsligt skyddad information som skapats hos riksdagen bör göras fritt tillgänglig under den av Myndigheten för digital förvaltning rekommenderade öppna licensen (i huvudsak CC BY 4.0) och tillkännager detta för riksdagsstyrelsen.

Motivering

Riksdagsinformationens öppna data är välstrukturerade och håller hög nivå. Det gör att de kan användas för externa projekt, för forskning, i appar och sammanställas samt spridas till allmänheten via plattformar för användargenererat innehåll som Wikipedia och Wikidata. Det bygger dels på att data är mogna och tillräckligt rika, men också på att de är tydligt märkta med CC0, vilket gör att de på ett tydligt sätt kan återanvändas maskinellt utan begränsningar.

Vad gäller riksdagens pressbilder får de dock ”endast användas i sammanhang där riksdagen och riksdagens arbete beskrivs. De får inte användas i reklam eller marknadsföring”. Därtill får bilderna ”inte ändras mer än vad användningen kräver”.

Begränsningen strider mot Myndigheten för digital förvaltnings (Digg) rekommendationen om öppna licenser och immaterialrätt. Enligt rekommendationen bör

myndigheter använda sig av så kallade Creative Commons-licenser för att märka rättighetsstatus, standardiserade och internationellt gångbara licenser som tydliggör hur upphovsrättsskyddat innehåll får användas och spridas. Vad gäller fotografier och annat upphovsrättsligt skyddat innehåll anges vidare att ”för övrig information som skapas hos myndighet som är föremål för upphovsrättsligt skydd som verk eller prestation rekommenderas licensen CC BY 4.0”.

Detta innebär att begränsningarna som anges för riksdagens pressbilder i dagsläget strider mot Diggs rekommendationer. Sveriges riksdag är förvisso ingen myndighet, men dels är Riksdagsförvaltningen en myndighet, dels torde det vara rimligt att Sveriges högsta beslutande organ följer samma rekommendationer som myndigheterna som faller under den rekommenderas att använda.

Begränsningarna gör också att pressbilderna inte får önskvärd spridning, och att de i många fall inte kan användas för att illustrera information om exempelvis riksdagsledamöter, eller i andra syften att sprida kunskap vidare. En direkt effekt av begränsningen är att bilderna inte går att använda i kunskapshöjande projekt som Wikipedia, där just Creative Commons-licensen CC BY 4.0 (eller CC BY-SA 4.0) är en förutsättning för användning. Artiklarna om många riksdagsledamöter saknar således illustrationer i världens största uppslagsverk, trots att det finns högupplösta, offentligt finansierade fotografier vars användning i sådana sammanhang skulle ha mycket stort samhällsvärde. Bland annat skulle det göra det lättare för allmänheten att känna igen riksdagsledamöter, vilket i sin tur är ett viktigt grundfundament för demokratin.

Av dessa skäl menar jag att riksdagens information som är föremål för upphovsrättsligt skydd bör märkas med licensen CC BY 4.0.

Niels Paarup-Petersen (C)